

Eroaminen Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry:stä ja NIHAK ry:n toimintaa ja palveluiden tuottamista koskevan yhteistyösopimuksen päättäminen

Khall 27.11.2024 § 260
302/00.04.01/2024

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Pyhäjärven kaupunki on jäsenenä Nivala-Haapajärven seutu ry:ssä. Yhdistyksen tarkoituksena on ollut yhteistyössä seudun kuntien, elinkeinoelämän, aluekehitysviranomaisten, muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa edistää seudun kaikenpuolisen kehittymisen yleisiä edellytyksiä, alueyhteistyötä ja jäsenten välistä yhteistoimintaa sekä huolehtia sen edunvalvonnasta.

Yhdistyksen toimintaa ohjaamaan solmittiin vuonna 2009 sopimus, joka vuonna 2020 korvattiin nykyisellä Nivala-Haapajärven seutu ry:n toimintaa ja palveluiden tuottamista koskevalla yhteistyösopimuksella. Ottaen huomioon yhdistyksen perimmäisen tarkoituksen keskittyä aluekehityspalveluiden tuottamiseen, kuntakohtaisista yrityspalveluista solmittiin Pyhäjärven kaupungin ja Nivala-Haapajärven seutu ry:n välille erillinen sopimus.

Nivala-Haapajärven seutu ry näin ollen toteuttaa jäsenkunnilleen:

- Seudullisia peruspalveluja, eli aluekehityspalvelut ja seutukunnalliset yrityspalvelut sekä
- Kuntakohtaisia yrityspalveluja, eri sopimuksella (Nihak ry:n yrityspalveluiden tuottamista koskeva yhteistyösopimus).

Osa kunnista ostaa Nivala-Haapajärven seudun kuntakohtaisia yrityspalveluita, osa ei osta. Myös pelkästään kuntakohtaisia yrityspalveluita ostavia asiakkaita on olemassa. Perusteena ovat kuntien omat tarpeet, joista kunnat päättävät itsenäisesti.

Tässä asiassa on kyse seudullisesta peruspalvelusta, ei kuntakohtaisesta yrityspalvelusta.

Osana normaalia elinkeinojen kehittämisen tilannekuvan päivitystä kaupunki on todennut omissa aluekehityspalveluissaan tehostamisen tarvetta. Kaupunki toteuttaa omassa päätösvallassaan olevien aluekehityspalveluiden lohkoille sijoittuvien palveluidensa (oma tuotanto ja tytäryhtiöiden toiminta) kehittämistoimia. Nivala-Haapajärven seudun kanssa toiminnassa havaittuja epäkohtia ja kehittämistarpeita on niin ikään analysoitu ja niitä on pyritty vaikuttamisen (neuvottelut, kokoukset ja tietojenvaihto) kautta parantamaan. Tehdyn sopimuksen mukaan yksittäisellä jäsenellä ei kuitenkaan ole muiden jäsenten niin päättäessä mitään mahdollisuutta tosiasiasa vaikuttaa yhdistyksen toiminnassa ilmenneisiin puutteisiin. Sopimuksen muuttaminen taasen edellyttäisi 2/3 jäsenkuntien hyväksyntää. Seudun toiminnassa ilmenneiden laillisuusepäkohtien ja jäsenten epätasa-arvioiseen asemaan saattamisen oikeudellinen arviointi tuomioistuimissa taas ei ole arvioitavissa siihen kuluvan ajan arvoiseksi.

Toimintaympäristön muutos on vaikuttanut sekä kaupungin aluekehityspalveluiden tarpeisiin, että Nivala-Haapajärven seudun toimintaan. On jouduttu toteamaan, että seudulla on oma näkemyksensä omasta toiminnastaan ja kulkusuunnastaan ja se ei ole yhteneväinen enää

Pyhjärven kaupungin nykyisten ja tulevien tarpeiden kanssa. Eriävä kehitys on tapahtunut muutaman viime vuoden aikana, kyse ei ole nopeasta muutoksesta.

Pyhjärven aluekehitystyön kannalta on perusteltua todeta, ettei Nivala-Haapajärven yhteistyömalli ja siitä saatavat hyödyt ole enää riittäviä Pyhjärven tarpeiden kannalta. Esityksenä on, että yhdistyksen jäsenyydestä luovutaan ja yhdistyksen toimintaa ja palveluiden tuottamista koskeva yhteistyösopimus sanotaan irti. Selvennykseksi tuodaan esille, että Nihak ry:n yrityspalveluiden tuottamista koskeva yhteistyösopimus jää voimaan.

Pyhjärven kaupunki on kartoittanut valmiiksi realistisen vaihtoehdon, jolla aluekehityspalvelut (ja myös elinkeinoelämän edellytykset) voidaan turvata nykyistä mallia paremmin. Nykyinen malli kustantaa seutusopimuksen osalta noin 100.000 euroa vuodessa,

Yhdistyksen jäsenyydestä ja ns. seutusopimuksesta eroamisesta valmistellaan päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA), joka lähetetään valmisteluajatauluista johtuen hallituksen jäsenille maanantaina 25.11.2024.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää:

1) että Pyhjärven kaupunki eroaa Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry:stä yhdistyksen sääntöjen § 5 mukaisesti ja tekee yhdistyksen hallituksen puheenjohtajalle ilmoituksen eroamisesta. Eroaminen tulee voimaan yhdistyksen sääntöjen mukaan yhden vuoden kuluttua eroilmoituksen tekemisestä.

2) ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää irtisanoa Nihak ry:n toimintaa ja tuottamista koskevan yhteistyösopimuksen. Sopimuksen voimassaolo lakkaa viimeistään vuoden 2025 lopussa, elleivät Nivala-Haapajärven seutu ja Pyhjärven kaupunki sovi sopimuksen päättämisestä jo aiemmin.

Päätös

Raija Leppäharju esitti, että asia, joka koskee Pyhjärven kaupungin eroamista Nivala-Haapajärvi seutu NIHAK ry:stä ja NIHAK yhteistyösopimuksen päättämistä, palautetaan takaisin valmisteluun.

Perustelut:

1. Vaikuttavuusarviointia ei ole laadittu laaja-alaisesti siten, että Pyhjärven kaupungin yrittäjiä on kuultu.
2. Vaihtoehtoista toimintamallia ei ole valmisteltu siten, että kävisi ilmi, mistä paikkakunnan yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat saavat niitä palveluita, jotka Nihakista on ollut saatavilla.
3. Hyvää hallintotapaa ei ole noudatettu (Suppea vaikutusarviointi saatu vasta maanantaina 25.11.2024).

Harri Lehto kannatti Raija Leppäharjun tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus asiasta, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki äänestysjärjestys ja -tapaesityksen. Ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan päätösehdotusta (pohjaehdotusta) äänestävät JAA. Ja ne, jotka kannattavat Raija Leppäharjun esitystä,

äänestävät EI. Äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä.
Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen äänestysjärjestyksestä ja -tavasta.

Suoritettiin äänestys, jossa annettiin viisi (5) JAA ääntä (Jouni Jussinniemi, Eeva-Riitta Pappila, Erkki Kärkkäinen, Juhani Pyhtilä, Teija Mykkänen) ja kaksi (2) EI ääntä (Raija Leppäharju, Harri Lehto).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginjohtajan päätösehdotus on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi äänestyksen tuloksena 5-2.